

A helyhatározó

A határozók a cselekvés, történés valamilyen körülményét (idő, hely, mód stb.) meghatározó mondatrészek.

Helyhatározó: a cselekvés, történés helyét határozza meg

Kérdése: hol?, hová?, merre?, meddig?, honnan?

A helyhatározók a cselekvés három irányát jelölik meg:

Hová?

házba

házra

házhoz

Hol?

házban

házon

háznál

Honnan?

házból

házról

háztól

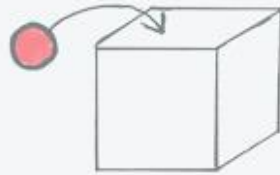

Ügyelj!

A **hol?** kérdésre *-ban, -ben* ragos szó, a **hová?** kérdésre *-ba, -be* ragos helyhatározó felel.

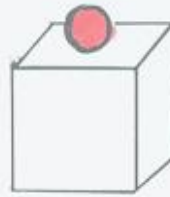
A helyhatározót többféleképpen kifejezhetjük: pl. *erdőben, parkban; pad alá, ház mögé; itt, ott, innen* stb.

Hova?

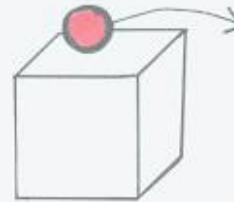
-ra, -re

Hol?

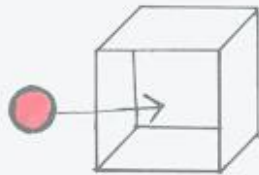

-n, -on, -en, -ön

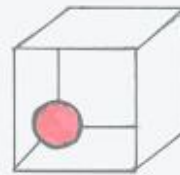
Honnan?

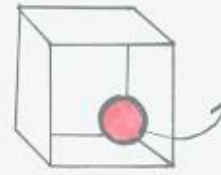
-ról, -ről

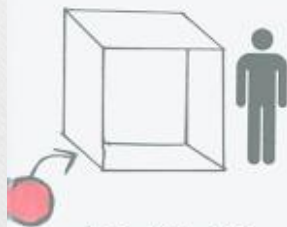
-ba, -be

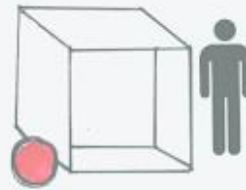
-ban, -ben

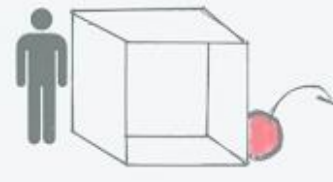
-ból, -ből

-hoz, -hez, -höz

-nál, -nél

-tól, -től

https://www.google.com/search?q=+hova+honnan+hol&tbm=isch&ved=2ahUKEwj-0KmawtTrAhVas6QKHU7QB3IQ2-cCegQIABAA&oq=+hova+honnan+hol&gs_lcp=CgNpbWcQA1D0ZFjgnAFg264BaABwAHgAgAGnAYgBjxmSAQQwLjI1mAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&scient=img&ei=OdRUX77QHtrmkgXOoJ-QBw&bih=635&biw=1366#imgrc=VuMnzh4Y_2eRUM&imgdii=8d370kYNGvZXHM

Gyakorló nyelvtan 21. oldal

1. A meserészlet olvasásakor figyelj a kiemelt szavakra!

Ahogy mentem, mendégéltem, elmentem Pelegre, ott láttam jászolhoz kötözve sok mesét. Hol volt, hol nem volt, még az Óperencián is túlnan, az üveghegyen innen, volt egyszer egy juhász. Ahogy a juhait őrzötte az erdőben, meglátott messziről egy tüzet. (Illyés Gyula: Az állatok nyelvén tudó juhász)

Keresd ki a szövegből a helyhatározókat!

Honnan?	Hol?	Hová?
messziről	ott	Pelegre
	hol	jászolhoz
	Óperencián túlnan	
	üveghegyen innen	
	erdőben	

Gyakorló nyelvtan 21. oldal

2. Egészítsd ki!

A cselekvés, történés helyét fejezik ki a kiemelt szavak. Ezt a bővítményt

helyhatározónak nevezzük. Jelölése: hH

Kérdései: hol?, hová?, honnan?

Gyakorló nyelvtan 22. oldal

4. A kint (kinn), bent (benn), lent (lenn), fent (fenn) határozószók fokozhatók. Hogyan írjuk helyesen őket?

János beljebb haladt az erdőbe.

A hegymászó egyre feljebb mászott, a kitűzött cél felé.

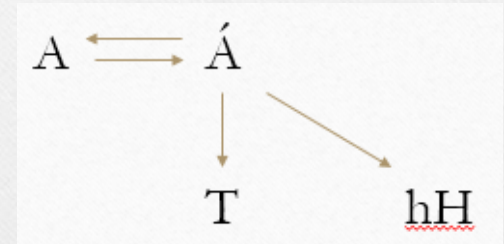
Kijebb, a körön kívül álljanak a fiúk.

A bűvár lejjebb ereszkedett a megengedett mélységnél.

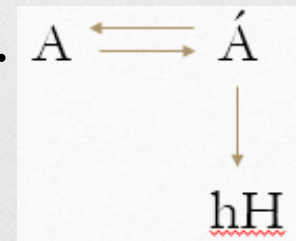
Gyakorló nyelvtan 23. oldal

8. Elemezd aláhúzással a következő mondatokat, majd ábrázold őket!

Márta sapkát vett a boltban.

A gyerek a ház körül kerékpározik.

Gyakorló nyelvtan 23. oldal

9. Toldalékkold a tulajdonneveket a kérdések alapján!

Magyarország

Pécs

Újvidék

hol?

Magyarországon Pécsett/Pécsen Újvidéken

honnan?

Magyarországról Pécsről Újvidékről

hovára?

Magyarországra Pécsre Újvidékre

Egészítsd ki határozóragokkal a mondatokat!

Bement a szobába.

A kabátod a szekrényben található.

A legfontosabb iratokat a fiókban tartom.

A könyvjelzőt a könyvbe tettem.

Bővítsétek helyhatározóval a mondatokat!

Petőfi megállt a Tisza mellett.

Magas erdő látható a kert végében.

Fanni a nappaliban rajzol.

**Bővítsd a következő mondatokat
helyhatározóval!**

A kacsák gyorsan totyognak.

A kacsák gyorsan totyognak az utcán.

A bocsok mézet majszolnak.

A bocsok mézet majszolnak a fa alatt.

Tegnap csónakáztam a szüleimmel.

Tegnap csónakáztam a tónál a szüleimmel.

Szűkítsd a mondatokat helyhatározóval!

Hajók úsztak a híd alatt.

Hajók úsztak.

A nagymamám sokáig üldögélt a kertben.

A nagymamám sokáig üldögélt.

A törpék halkán érkeztek meg az erdőbe.

A törpék halkán érkeztek meg.

Írd ki a helyhatározókat!

Tamkó Sirató Károly: Országjárás
(Részlet)

Elindultunk

Balátára malátáért,
Galántára palántáért,
Rabirázra paprikáért,
Soroksárra salátáért...

Balátára
Galántára
Rabirázra
Soroksárra

Mit csináltunk?

Hévízen – vacogtunk,
Szomoródon – kacagtunk,
Árnyékoson – napoztunk,
Éberlakon – álmodtunk.

Hévízen
Szomoródon
Árnyékoson
Éberlakon

Összefoglalás

A **helyhatározó** – a cselekvés, történés, létezés helyét határozza meg.

Kérdése: **hol?, hová?, honnan?, merre?, meddig?**

Pl. A tyúk a kertbe szaladt.

A tyúk a kertben szaladgál.

Jegyezd meg!

HOVÁ? → -ba, -be

HOL? → -ban, -ben

A helyhatározó -ból, -ből, -tól, -től, -ról, -ről
ragjaiban a magánhangzó mindig hosszú.

Házi feladat

Gyakorló nyelvtan 22. oldalon a 3., 5., 6. feladat
23. oldalon a 7. feladat

<https://learningapps.org/4590604>

<https://learningapps.org/4590512>

